

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Czwartek dnia 6 maja 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeniow., ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

Cena prenumeraty:

w Łodzi

Kwartalnie Mk. 60.00

Miesięcznie „ 20.00

za roznośnienie

60 fen. miesięcznie.

Z przesyłką poczt.

Kwartalnie Mk. 69.00

Miesięcznie „ 23.00

Po za Łodzią egz. 90 f.

w Ameryce 1/2 dolara

miesięcznie.

KALENDARZYK.

Czwartek 6 Jana Apost.

Piątek 7 Domiceli M.

Sobota 8 Stanisława B. M

REDAKCJA

w ŁODZI.

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem m 2.50 w tekście m. 5. za tekstem 2 mk. nekrologi mk 1.50 za wiersz petitowy. Drobnie ogłoszenia 40 fenig za wyraz Komunikaty mk. 3.—. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 50 proc. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi i tylko na 2, 4, lub 6 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Zarząd Banku Kupieckiego Łódzkiego

ma zaszczyt zawiadomić pp. akcjonariuszów, że na zasadzie uchwały **Walnego Zgromadzenia** z dnia 22 lipca 1919 roku z zezwolenia Ministerstwa Skarbu i Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 20 lutego r. b. za Nr. 23799 (20) 327 kapitał akcyjny podwyższony zostanie

o marek polskich 16.200.000 drogą wypuszczenia nowych 30.000 akcji IV emisji po marek polskich 540 imiennej wartości każda na następujących warunkach:

1. Każde dwie akcje emisji poprzednich dają prawo do nabycia w terminie do dnia 1 czerwca r. b. trzech akcji IV emisji.
2. Cena emisji na nowych akcji wynosi **marek polskich 725 za sztukę**. Z kwoty tej przypada marek polskich 540 na kapitał zakładowy, reszta zaś po potrąceniu kosztów emisji i stempla na kapitał zasobowy.
3. Nowe akcje IV emisji będą uczestniczyły w zyskach Banku, począwszy od 1 czerwca 1920 roku i od tej daty zrównane zostają po względem praw z akcjami dawniejszych emisji.
4. Akcjonariusze, pragnący skorzystać z przysługującego im prawa nabycia nowych akcji, winni najpóźniej

dnia 1-go czerwca 1920 roku,

przedstawić swoje akcje do odstemplowania w instytucji centralnej w Łodzi, ul. Piotrkowska 74 lub w Oddziale Warszawskim, w Warszawie, ul. Wierzbowa 8 i jednocześnie wpłacić

pełną sumę marek polskich 725 za każdą akcję nowej emisji.

Po upływie tego terminu akcjonariusze tracą prawo do nabycia akcji po cenie emicynej.

5. Na uiszczone wpłaty wydawane będą świadectwa tymczasowe, które zamieniane będą na akcję po ich wydrukowaniu.

6. W razie nierozebrania nowych akcji przez dawnych akcjonariuszów, na pozostałą ich część otwarte będą zapisy publiczne.

1873 2

Dom Bankowy Józef Kowalewski

Łódź, ul. Piotrkowska №. 46.

Telefon № 3—68.

przyjmuje zapisy na Pożyczkę Odrodzenia Polski

(5% długo i krótkoterminowe wewnętrzne Pożyczki Państwowe z r. 1920)

oraz załatwia wszelkie operacje bankowe

Kolektura Polskiej Państwowej Loterii Klasowej.

LOS Y

1-ej państwowej loterii

dla naszych czytelników

do nabycia w Administracji „Rozwoju”

Al. Kościuszki № 41.

— CIĄNIENIE 15 i 17 maja. —

Galanterję męską i damską

koszule męskie i krawaty

== z == poleca == z ==

Wł. Janiszewska

Przejazd 16

Sklep bogato zaopatrzony. Ceny przystępne.

Przymus pracy w Rosji.

Ia le zarządzenia wywołało lenistwo w Rosji sowieckiej. Potrącenia z płacy za pochód. „Subotnik“ wszechrosyjski. Terror względem robotników. Walka z dezercją pracy.

Lenistwo, jakie w sowieckiej Rosji rozwięzmożniło się w pierwszych latach istnienia „republiki ludowej“, doprowadziło kraj cały do zupełnej ruiny. Robotnicy zajęci polityką i wiecami porzucili fabryki, rękodzielnicy zamknęli warsztaty pracy, każdy żył z dnia na dzień. Drożyzna i nędza rosły z zairważającą szybkością. Swoboda i wolność, aczkolwiek tyle upragnione — okazały przy złem ich wyzyskaniu — całą wartość zorganizowanej pracy. Rząd widząc, ku czemu zmierzają metody robotników, oraz pojmując, że pierwsze jego zarządzenia, „chroniące“ pracę „przed wyzyskiem“ są katastrofą dla całej Rosji — ujął kwestję unormowania pracy i płacy w szereg rozporządzeń, niemniej energicznych od tych, które dawniej zdaniem bolszewików, były wymyślone dla obrony kapitału. Oto kilka z tych urzędowych nakazów, wyjętych w dosłownym brzmieniu z bolszewickiego organu „Ekonomiczeskaja Żiźn“.

№ 215. Komisarjat ludowy do spraw transportowych postanowił wprowadzenie skali płac w stosunku do kwalifikacji osobistych każdego robotnika.

№ 216. Komitet centralny syndykatu rytmików i drukarzy postanowił zmienić system pracy z godzinowego na akordowy.

№ 218. Komitet centralny syndykatu metalurgicznego proponuje system premii i zastosowanie metod naukowych dla ustalenia normalnej działalności każdego z robotników w stosunku do rodzaju jego pracy.

№ 210. W narodowej podolskiej fabryce lokomotyw, gdzie normalna wydajność pracy została określona do wysokości 25 procent produkcji przedwojennej, wprowadzono następujący system premii: jeśli robotnik w przeciągu czasu z góry określonym osiągnie wyznaczoną normę wydajności pracy, otrzymuje 20 procent ponad zwykłą płacę, jeśli normy nie osiągnie, otrzymuje jedynie dwie trzecie płacy.

Nr. 207. W przemyśle papierowym płaca od sztuki potroiła produkcję. Zostanie wprowadzony system premii.

Nr. 213. Komunisty zobowiązali członków swego stronnictwa do pracy w sobotę. Ta dobrowolna praca nie jest wynagradzana. Zasada się ona na wyładowywaniu pociągów i traw, naprawianiu dróg żelaznych, lokomotyw i wagonów.

Bolszewicy rosyjscy posuwają się nawet tak daleko, że zakazują robotnikom odrywania się od pracy dla brania nadmiernego udziału w życiu politycznym. Odnosny dekret, ogłoszony we wspomnianym wyżej piśmie, opiewa:

Nr. 207. By przeszkodzić robotnikom w braniu udziału w pochodach, dla których porzucają pracę bez najmniejszego powodu, Moskiewski komitet centralny postanowił dokony-

wanie potrąceń z płacy za każdy pochód. W razie powtórzenia się brania udziału w pochodzie po raz drugi w ciągu miesiąca, robotnik zostanie wydalony. Jeśli robotnicy będą brali w pochodzie udział tłumnie, na zasadzie porozumienia się, będzie on traktowany jako przestępczy sabotaż i winni zostaną umieszczeni w obozach koncentracyjnych.

Bolszewicy postanowili także dzień 1 maja święcić w tym roku nie bezrobociem, lecz pracą dla dobra społecznego. W bolszewickiej „Prawdzie“ (№ 55 z 11 marca) czytamy w tej sprawie:

„Centralny komitet komunistycznej partji postanowił zaproponować IX zjazdowi partji przekształcenie proletariackiego święta majowego na wielki wszechrosyjski „Subotnik“, t. j. dzień powszechnej wyteżonej pracy“

„Niema wątpliwości—dodała do tego od siebie redakcja „Prawdy“—zjazd przyjmie tę propozycję“. Rzeczywiście zjazd ją przyjął i uchwałił, że w tym roku wszyscy ludzie w całej Rosji muszą w dniu 1 maja uczcić święto pracy 6 godziną pacą nad oczyszczeniem miast w celach sanitarnych.

Aż do terroru względem robotników posuwa się rząd bolszewicki, gdy idzie o zwalczanie dezercji pracy. Jak wiadomo, pracę zorganizowali bolszewicy w Rosji na wzór wojskowy, czyli zmilitaryzowali ją, tworząc tak zwaną armję pracy (trudarnie). Przeciw robotnikom, uchylającym się od rygoru tej armji pracy, stanowili bolszewicy wdrożyć jak najsurowsze kary. Urzędowe „Izwestija“ bolszewickie (№ 56 z 1 marca) ogłosiły projekt rezolucji centralnego komitetu partji komunistycznej do uchwalenia na zjeździe partyjnym; rezolucja ta o „trudom dezertierstwie“ (dezercji pracy) opiewa: Wobec tego że znaczna część robotników, szukając lepszych warunków arowizacji oraz w celu spekulacji własnowolnie opuszcza przedsiębiorstwa i wędruje z miejsca na miejsce, zadając cios przemysłowi i pogarszając ogólne położenie klasy roboczej, zjazd uważa za jedno z zadań najpilniejszych planową, systematyczną, wyważoną i surową walkę z dezercją pracy, w szczególności przy pomocy ogłaszania spisów karnych, utworzenia z dezertjerów karnych komend roboczych i wreszcie umieszczenia ich w obozach koncentracyjnych.

Wszystkie te rozporządzenia świadczą, że rząd sowiecki stara się obecnie za wszelką cenę wydobyć z tej toni, w jaką sam wpadł, naruszając organizację pracy.

Łatwiej jednak było istniejący ustrój zburzyć, niż nowy zbudować. Dlatego też powyżej cytowane nakazy i rozkazy nie wrócą Rosji uormalnego trybu pracy i jej przemysłu.

posiedzeniu rady Ligi narodów, które odbędzie się w Rzymie w dn. 15 maja.

Na posiedzeniu tem zapadną uchwały, dotyczące walki z epidemją tyfusu.

WALKA Z DEMOKRACJĄ NARODOWĄ.

WARSZAWA. 5 5. (Tel. własny). Na wczorajszym posiedzeniu stronnictwa prawicy narodowej uchwalono rozpocząć walkę z Demokracją Narodową z racji jej obecnej linii politycznej w polityce zagranicznej.

Zeppeliny nad Warszawą.

WARSZAWA. 5 5. (Tel. własny). Według informacji ze źródeł urzędowych Zeppeliny, które przelatywały nad Warszawą były prawdopodobnie sprzedane przez rząd niemiecki bolszewikom przy likwidacji napowietrznej floty niemieckiej.

Bowiem według brzmienia traktatu wersalskiego Niemcy nie mają prawa ani utrzymywać, ani budować floty napowietrznej. Rząd niemiecki postanowił tedy sprzedać swe sterowce napowietrzne swemu cichemu współnikowi.

WYBORY DO KONSTYTUANTY LOTEWSKIEJ.

WARSZAWA. 5 5. (PAT) W skład konstytuanty lotewskiej wchodzi 150 posłów. Zainteresowanie wyborami było bardzo wielkie i wszędzie również w Inflantach polskich udział w wyborach brało więcej niż 80 proc. wszystkich mających prawo głosowania.

Polacy w Inflantach oddawali swe głosy na wspólną polsko-łotewską listę stronnictwa mniejszej własności rolnej. Z tej liczby wybrano tylko jednego kandydata Lotysza. Wszystkie partje mieszczańskie otrzymały razem 93 miejsc, czyli 62 proc.

W GDANSKU ZNIESIONO KARTY ZIEMNIACZANE.

GDANSK. 5 5. (PAT) Wskutek dowozu większej ilości ziemniaków do Gdańska, z Polski, zniesiono tu karty ziemniaczane. Od wielu lat Gdańsk poraz pierwszy ma zapewnione wyżywienie.

WICEMINISTER SZTUKI I KULTURY W KRAKOWIE.

KRAKOW. 5 5. (PAT) W dniu wczorajszym zwiędził wiceminister sztuki i kultury akademję sztuk pięknych, pracownie wszystkich profesorów akademji, a następnie złoży wizytę ks. bisk. Sapieszce i prezydentowi miasta. O godz. 1 odbyło się w magistracie posiedzenie pełnego komitetu Muzeum narodowego, na którym wiceminister wyjaśnił stanowisko rządu w sprawie gmachów zamkowych na Wawelu oraz zapoznał zebranych z odpowiednią uchwałą Rady ministrów w tej kwestji. Następnie był wiceminister obecny na posiedzeniu komisji teatralnej. Wiceminister złożył na rzecz bratniej pomocy słuchaczy akademji sztuk pięknych 1500 marek, a na fundusz zapomogowy dla niezamożnych a niemogących pracować artystów plastyków 2000 marek.

Wyni wyborów na Pomorzu.

TORUN. 5 5. (PAT) Ze względu na trudność w komunikacji kolejowej i pocztowej wiele obwodów wyborczych nie dostarczyły jeszcze protokołów do głównych komisji wyborczych w Grudziądzu i Kościerzynie. Wskutek tego oficjalne ogłoszenie wyborów do Sejmu na Pomorzu musi ulec zwłoce.

Dotychczasowe nie urzędowe obliczenia w kilku miejscowościach pierwszego okręgu wyborczego (Kościerzyna, Tczew, Pelplina, Gniew, Starogard i inne) przyniosły z polskich list zwycięstwo liście numer 1 Nar. Zw. Rob., który otrzymał w tym okręgu prawdopodobnie 3 do 4 mandatów. W okręgu drugim grudziądzkim Polacy uzyskują prawdopodobnie 8 mandatów z czego N. Z. R. 6, Z. L. N. 2 mandaty. Niemcy otrzymają tu prawdopodobnie 3 mandaty.

KONSULAT POLSKI W OPRESIACH.

BYTOM. 5 5. (PAT) Piśma niemieckie komunikują, że konsul polski w Opolu ze strachu pod wpływem niedzielnych wypadków uciekł z Opoli. Jest to nieprawdą, gdyż Konsulat pozostał nadal w Opolu, a tylko ze względu na niebezpieczeństwo grożące ze strony Niemców, władze koalicyjne postawiły przed gmachem straż wojskową.

W czasie napadu niedzielnego zginęły z Konsulatu, nie które przedmioty i torbka z 200 markami, oraz portmonetka z 50 markami. Konsul polski był na oficjalnej audjencji u międzysojuszniczej Komisji rządzącej.

Wojska nasze kontynuują sw. marsz na Wschód.

Nieprzyjaciel cofa się w panice.

WARSZAWA, 5. (PAT) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dn. 5. 5. 20

Na odcinku Dźwiny sytuacja bez zmiany. Na Podołu wojska nasze kontynuują swój marsz na Wschód. Nieprzyjaciel cofa się w panice.

Na Polesiu oddziały 58. pułku piechoty w energicznym wypadzie zajęły wieś Jelań, zdo-

bywając 8 karabinów maszynowych, materiał telefoniczny i zadając nieprzyjacielowi dotkliwe straty.

Na pozostałych odcinkach obustronna działalność wywiadowcza.

Pierwszy zastępca szefu sztabu generalnego, Kuliński pułkownik.

Zagadnienia polityki polskiej.

PRZEDSTAWICIEL STAN. ZJEDN. W KOMISJI PLEBISCYTOWEJ NA SPISZU I ORAWIE.

WARSZAWA. 5 5. (Tel. własny). Delegacja spisko-orawska była wczoraj przyjęta na posłuchaniu u charge d'affaires Stanów Zjednoczonych White'a.

Delegacja przedłożyła życzenie ludności Spisza i Orawy, aby w komisji plebiscytowej uczestniczył również przedstawiciel Stanów Zjednoczonych.

Pan White oświadczył delegacji, iż życzenie to przedłoży rządowi swemu w Waszyngtonie.

POLSKA BĘDZIE UCZESTNICZYĆ NA POSIEDZENIU LIGI NARODÓW.

WARSZAWA. 5 5. (Tel. własny). Rząd polski otrzymał zaproszenie urzędowe do wzięcia udziału w

KRONIKA.

— 0 —

Rejestracja stowarzyszeń. a) Wojewoda łódzki zwrócił się do starosty pow. łódzkiego i komisarza rządu na m. Łódź z okólnikiem, w którym poleca, w celu umożliwienia ścisłego nadzoru nad działalnością stowarzyszeń, zaprowadzić rejestrację wszystkich stowarzyszeń z zaznaczeniem do jakiej kategorii, każde z nich należy, a więc czy to — kulturalne, społeczne, polityczne i t. d. Dla uzupełnienia założonego przez województwo rejestru stowarzyszeń, wojewoda poleca sporządzić dokładny rejestr i przedstawić go w jaknajkrótszym czasie.

W okólniku zwrócono przytem uwagę, aby przy przyjmowaniu podań o zatwierdzenie stowarzyszeń założyciele przestrzegali ściśle przepisy ustawy.

Nowa gazownia miejska. a) Celem zrealizowania projektu budowy nowej gazowni miejskiej magistrat łódzki powołany został przez radę miejską do nabycia od przemysłowca S. Wiznera szeregu placów przestrzeni 28, 200 łokci kwadratowych i ulicy Nowe Sady, takiej, za ogólną sumę 51,000 marek.

Nowa arterja komunikacyjna. a) Magistrat uznał za konieczne otworzyć nową komunikację kołową przez połączenie ulicy Łąkowej z ul. Ludwiki i przedłużenie ul. Andrzeja.

W tym celu nabytych zostanie w drodze wyłączenia 16 placów od przedsiębiorcy P. Hasenkiewera.

„Legjonista" i „Harczerz Kresowy".

Przy X-iej dywizji piechoty pod redakcją ppor. Romualda Kwalca, przy współudziale komitetu redakcyjnego, na czele którego stoi szef sztabu X-iej dyw. piechoty p. pułk. Bobicki wydawane są w Wilnie dwa pisma ilustrowane przeznaczone dla żołnierzy „Legjonista" i „Harczerz Kresowy" Prenumeratę na Łódź przyjmuje księgarnia L. Fszera (Piotrkowska 47) i biuro dzienników „Promień" (Piotrkowska 81).

Cele wydawnictwa redakcja określiła w ten sposób: Pragniemy skupić się, złączyć i zwarfą ławą stanąć do warsztatu pracy nad urządzeniem odrodzonej Polski. Ewentualne zyski z wydawnictwa obracane będą na cele oświatowe X-iej dywizji piechoty. Pisma redagowane w podniosłym duchu, z celami tak szlachetnymi zasługują ze wszechmiar na poparcie.

Odczyt. „W piątek, dnia 7 maja r. b. o godz. 7-iej wiecz. w lokalu Związku Nauczycieli (Andrzeja 4) p. Drabarek wygłosi referat „O muzeach szkolnych", a p. St. Loba zda sprawozdanie z wycieczki na Pomorze oraz omówi sprawę zorganizowania wycieczek dla nauczycielstwa podczas lata.

Poświęcenie sztandaru. a) Ks. dr. Krawczyk dokonał poświęcenia sztandaru Związku woźniców portjerów w kościele Sw. Stanisława Kostki. Po ceremonii poświęcenia ks. Krawczyk miał przemowę.

W tymże kościele ks. Kwiatkowski dopełnił aktu poświęcenia sztandaru szkoły p. Hansełówny.

Okradzenie urzędnika starostwa. a) Wczoraj dając co Łodzi, naczelnik kancelarii starostwa Kolskiego, Franciszek Wiśniewski, zatrzymał się chwilowo w poczekalni tramwajowej w Pabjanicach, na placu Dąbrowskiego. Jakis sprytny złodziej wyciągnął p. Wiśniewskiemu z kieszeni portfel skórzany, w którym znajdowało się kilka tysięcy marek gotówka, oraz czek na 30,000 marek wystawiony przez dyrekcję okręgową robót publicznych przy województwie łódzkim do Polskiej krajowej kasy pożyczkowej w Łodzi oraz jego osobiste dowody.

Pożegnanie dyrektora. W dn. 5 b. m. urzędnicy Łódzkiego komitetu rozdziału chleba i maki pożegnali ustępującego dyrektora p. Z. Łubieńskiego, wręczając mu adres pamiątkowy, oraz mk. 2000 do jego uznania, które to, p. Łubieński, przeznaczył na plebiscyty. Uroczystość miała charakter ciepły i ser-

Groźba nowego strajku tramwajarzy.

S) Związek tramwajarzy, wystawiający żądania podwyżki płacy o 200 % od zasadniczej pensji, zgodził się na przedłużenie terminu na otrzymanie odpowiedzi do dnia wczorajszego.

Dyrekcja kolei elektrycznej, nie mogąc sama zdecydować się na ostateczny odpowiadź, udała się wczoraj na konferencję z wiceprezydentem wojewódzkim, wraz z członkami komisji do przedsiębiorstw miejskich. Zastanawiano się nad wyszukaniem źródła dochodu, umożliwiającego pokrycie podwyżki, jaka ewentualnie będzie przyznana. Wyłonił się projekt podwyższenia taryfy opłat biletowych, na razie jednak sprawy

tej wczoraj nie rozstrzygnięto.

Długa konferencja odbyła się z delegatami Związku przy udziale przedstawicieli Głównego Zarządu w Warszawie. Nie doprowadziła ona do konkretnych wyników, ponieważ delegaci nie godzili się na ustępowanie.

Dziś rano odbyć się ma ogólne zebranie członków Związku, na którym powzięta będzie ostateczna decyzja, jakie zajęć stanowisko w razie nieuwzględnienia żądań.

Przewidywana jest możliwość strajku w dniu jutrzejszym.

decyzy. Żegnano bowiem dyrektora nie tylko jako dobrego sprawiedliwego zwierzchnika, ale jako człowieka całą duszą oddanego sprawie którą nań włożono, zostawiając po sobie jak najmilsze wspomnienie.

Nowa taryfa kolejowa Ministerstwo kolei żelaznych wydało ogólną - polską taryfą osobową i bagażową, która ma zastąpić wszystkie obowiązujące.

Jest to poważny krok ku zjednoczeniu kolejnictwa polskiego. Wprowadzenie jednak w życie nowej taryfy nastąpi dopiero z dniem 1-go czerwca r. b., a to głównie z tego powodu, że kolei napotkała na trudności w wydrukowaniu nowych biletów z powodu braku kartonów, maszyn drukarskich i t. p. Rzeczona taryfa, prócz szczegółowych przepisów, dotyczących wspomnianych przewozów oraz opłat podstawowych, normalnych zawiera przepisy o biletach okrasowych, to jest miesięcznych, sezonowych i rocznych; zawiera dalej ulgi taryfowe udzielane ze względów społecznych i humanitarnych i t. p.

Na plebiscyt. ks. Franciszek Potapski zebrał na plebiscyt w Rudzie pabjanickiej 3565 m. Prócz tego 150 marek wpłynęło z dzieciennego przedstawienia w Gacie Starej, parafji Ruda. Pieniądze złożone w komitecie.

Silniki. Bracia Jaroczyńscy zawiadamiają nas, że w sobotę d. 8 b. m. o godz. 4-iej po poł. zamierzają urządzić poświęcenie i jenerałną próbę zbudowanych przez swoją firmę pierwszych silników elektrycznych prądu zmiennego 120-220 Volt 5 M. K.

Ponieważ budowa silników elektrycznych ma bardzo doniosłe znaczenie dla przemysłu rodzinnego przeto chętnie popieramy to nowe polskie przedsiębiorstwo, życząc mu najrozleglejszego powodzenia.

Pamięć o żołnierzach Dla rannych żołnierzy, zamiast wieńca na grób s. p. G. Szeera firma Karol Hofrichter złożyła 100 marek.

Pogotowie opiekuńcze dla dzieci. a) Wczoraj, na posiedzeniu rady miejskiej postanowiono powołać do życia w Łodzi „Pogotowie opiekuńcze dla dzieci", subsydjowane w połowie kosztów przez ministerjum pracy i opieki społecznej.

W tym celu zawarta będzie umowa z przedstawicielem wzmiankowanego ministerjum. Do budżetu na rok 1920-21 w wydatkach uniesiona została suma na utrzymanie Pogotowia opiekuńczego w wysokości Mk. 1,096.120, w dochodach zaś jako subsydjum ministerjum Mk. 548,060, licząc kwoty powyższe na przeciąg 10 miesięcy.

Zobowiązano magistrat do poczynienia starań w ministerjum aprowizacji, celem uzyskania odpowiedniego przydziału materiałów włoźniennych, potrzebnego na urządzenie pogotowia z zastrzeżeniem, aby przydział ten nie był wytrącony z ogólnego kontyngensu dla miasta.

Sprawy robotnicze.

— 0 —

Żądanie podwyżki a) Związek zawodowy pracowników Stowarzyszeń Spożywców wystąpił do zarządu instytucji, o podwyższenie płacy o 100 proc. zasadniczej pensji poczynając od 8 maja r. b. Podwyżka ta obowiązywać ma od

czasu uregulowania wynagrodzenia przez Związek Zawodowy ogólnie przyczem pracownicy Stow. spożywców podciągnięci być powinni pod kategorię wykwalifikowanych robotników fabrycznych.

Wiece pracowników handlowych i przemysłowych. a) W celu omówienia sorawy poprawy bytu pracowników intelektualnych, zwołany został przez Stow. Handlowców polskich wiec z udziałem pracowników handlowych, przemysłowych i biurowych.

Po wygłoszonych referatach, nad którymi wywiązała się rzeczowa dyskusja, zebrani na wiecu uchwalili następujące rezolucje:

1) Wiece pracowników handlowych, biurowych i przemysłowych, upatrując w silnym li-czebnie i ożywionym solidarnością związku zawodowym rękojmię lepszej przyszłości, oświadcza się za stworzeniem na gruncie łódzkim jednej wielkiej polskiej chrześcijańskiej organizacji zawodowej i wzywa zarządy obu stowarzyszeń pracowniczych handl. polskich i Prac. Handlu Chrześcijańców do połączenia się w jeden Związek zawodowy.

2) Wiece pracownicy wzywa zarządy obu stowarzyszeń - Handlowców Polskich i pracowników chrześcijańskich - aby do czasu połączenia obu zrzeszeń wyłoniły wspólną komisję, która by w najbliższym czasie opracowała cennik plac minimalnych, na którego zasadzie regulowanoby wynagrodzenia pracowników.

3) Zgromadzeni na wiecu pracownicy handlowi, biurowi i przemysłowi wzywają wszystkich niezrzeszonych dotychczas jeszcze w związku zawodowym kolegów, aby natychmiast wpisali się do istniejących organizacji zawodowych, gdyż tylko przez silną organizację uzyska się polepszenie warunków płacy.

Z cechu majstrów tolarskich. a) W lokalu Resursy Rzemieślniczej (ul. Kilińskiego 117) odbyło się zebranie majstrów cechu tolarskiego, któremu przewodniczył starszy zgromadzenia p. A. Konopka, w obecności delegata magistratu p. E. Rybickiego.

Zapisano w poczet uczni 11 kandydatów, wyzwolono na czeladników 4-ch; zaliczono do grona majstrów p. Romana Walickiego, Adama Kurzawskiego i Hermana Dresterera. Przyjęto do wiadomości odezwę zjednoczenia cechów fachowo-metalo-wych w Łodzi, dotyczącą organizacji i planu działania tej instytucji. W końcu zajęto się przyjmowaniem składek członkowskich.

Żądanie pracowników gazowni. a) Pracownicy gazowni miejskiej zwrócili się do zarządu tego przedsiębiorstwa z żądaniami ekonomicznymi, w których domagają się podwyżki płacy o 200 proc. od zasadniczej pensji wraz z dodatkiem drożdżnianym; opłaty połowy wpisowego za każde dziecko uczęszczające do szkoły; podwyższenie od setek z 7 i pół do 10 proc. do kasy urzędniczej oraz rozciągnięcie praw kasy przezorności i na robotników.

Termin zastosowania powyższych żądań oznaczono od 14 kwietnia r. b.

Strajk w przemyśle pończoszniczym zakończony. a) Dzięki interwencji polskiego związku zawodowego doszło do porozumienia pomiędzy robotnikami przemysłu pończoszniczego a przedstawicielami fabrykantów, którzy zgodzili się na podniesienie plac zarobkowy i strajk, trwający kilka tygodni, został zako-

Według zawartej umowy, robotnikom, pobierającym dotychczas po mk. 17 50 dziennie, podniesiono płacę o 200 proc., tym zaś, którzy pobierali mk. 27 50 podniesiono o 225 proc. Za roboty akordowe podwyższonej o 140 pr.

— Wypadek przy pracy. Wczoraj przy robotach publicznych pod Łodzią uległ nieszczęśliwemu wypadkowi 52 letni robotnik Janusz Beber przejeżdżany wagonikiem polowym przy dowożeniu ziemi. Lewa noga została zdruzgotana. Na miejsce zawezwano karetkę pogotowia ratunkowego, która przewiozła ofiarę wypadku do szpitala przy ul. Drewnowskiej.

— Aresztowanie dezertera. a) Policja Łódzka aresztowała dwóch dezertersów — Zdzisława Różańskiego, zbiegłego z 3-ciej kompanii 20-go pułku piechoty w drodze z Krakowa do Warszawy i Bolesława Hejle, Odesłano ich do Wydziału żandarmerji.

— Obchód 3-go maja w Zgierz. a) Uroczystości obchodzono święto 3-go maja w Zgierzu, O g. 9-ej rano odbyło się nabożeństwo dla szkół w miejscowych kościołach. O g. 10-ej rano przed Ołtarzem na Starym Rynku odprawiona została msza polowa, na którą przybyli przedstawiciele władz państwowych, policji władz municypalnych oraz różnych instytucji społecznych i kulturalnych, wreszcie cecny i ziemieśni-cze ze sztaendarami.

Po nabożeństwie uformował się pochód w którym brali udział szkoły, harcerze, straż ogniowa, członkowie komitetu obchodu, związkowcy i t. d.

Pochód przeszedł ulicami Piłsudskiego, Rynkiem Klińskiego, Strykowską, Błotną do Rynku Starego Miasta, gdzie przewodniczący Komitetu p. Władysław Wiczorek miał mowę kołtacznościową, podnosząc znaczenie wielkiego święta narodowego.

O g. 8-ej wieczorem, w lokalu „Lutni“ odbył się koncert, na program którego złożyły się śpiewy chóralskie, słowo ustępna, wygłoszone przez dr. Dolnicką, deklamacja oraz jednokładowy obraz „Starz Wóch“.

Podczas uroczystości na ulicach i w lokalach publicznych sprzedawano znaczki na plebiscyt.

— Z Lutomiańska.

Pochód narodowy w Lutomiersku. Z kościoła poprowadził pochód ksiądz proboszcz Eugeniusz Maj do pomnika 3-go maja, wzniesionego przez młodzież lutomiańska. Czesć tych co zabiegali około wzniesienia tego pomnika już poległ na froncie. W pochodzie uczestniczyły szkoły, cechy i straż z muzyką.

Z powrotem szedł do ulicy Moniuszki i tam się rozwiął. Około pomnika wygłoszone liczne podniosłe i patriotyczne mowy. Po pochodzie zebrały panie: Janina Radojewska, p. Irena Baerowiczówna p. Helena Korkosinska, Janina Bajerowiczówna, Apolonia Kowalewska i Wacława Radojewska na plebiscyty 500 mk. 85 fen.

— Z Aleksandrowa. Dnia 13 maja w dniu otwarcia Rady gminnej odbędzie się wiec o godzinie 12 w południe w celu propagowania pożyczki państwowej.

Igoroczny pochód narodowy w Aleksandrowie pod Łodzią wydał boiny plon, gdyż zebrano w czasie tej uroczystości 1317 mk. 17ł. oraz od straży ogniowej 300 mk. Razem więc 1617 mk. 30 fen. p. Radomiński złożył na plebiscyt.

Komunikat.

Podziękowanie.

Zarząd Centralnego Chrześcijańskiego Związku Zawodowego Woźnych i Portierów w Łodzi, składa serdeczne podziękowanie. Towarzystwu Spławaczemu „Lira“ a w szczególności kierownikowi profesorowi panu A. Pedzimeżowi za bezinteresowne wykonanie pienta religijnego na chórze w kościele św. Stanisława

Koski podczas mszy św. na której był poświęcony sztandar związku.

Sztandar był wykonany w pracowni p. K. Zajdel w Łodzi Przejazd nr. 20.

Zawiadomienie.

Zarząd Stow. Rob. Chrześcijańskich przy ul. Przejazd 34 zwołuje na 16 maja b. r. Ogólne roczne zebranie, jednocześnie prosi o liczne przybycie członków początek o godzinie 2 po południu.

ZARZĄD. 14561

Znaleziono broszkę.

Przed świętami Wielkanocnymi t. b; w Zgierzu znaleziono złotą broszkę z innym koralem. Uprasza się osoby, którym powyższa broszka zaginęła, o zgłoszenia się do Urzędu Siedczego w Łodzi, przy ul. Klińskiego 136 celem obej-

Bolszewizm w łódzkich szkołach powszechnych.

Nauczyciel Piłichowski. Niech żyje Lejba Trockij. Uczniowie zarzucają mu zdradę kraju. Jedni nauczyciele.

Dnia 4-go maja w szkole nr. 16, mieszczącej się przy ul. Gubernatorskiej 3, utrzymywanej kosztem miasta, a więc z funduszków wszystkich obywateli, prowadzi naukę niejaki nauczyciel Franciszek Piłichowski. Wiemy o tem, że przepisy szkolne żądają od nauczyciela, aby polityką się nie zajmował i dzieci do niej nie zaprawiał. ci bowiem co do tej szkoły uczęszczają nie liczą więcej nad lat 14.

Tymczasem pan ten zamiast uczyć dzieci czytać i pisać, całe godziny poświęca wykładowi bolszewizmu, chwali Trockiego i Lenina, rządy sowieków i czerezwyczajkę, zapewniając uczni, że tylko Trocki i Lenin odbudowali Polskę. A gdy mu część uspołecznionych elewów zarzuca, że ten kto propagując bolszewizm jest zdrajcą kraju, on bez zarumienienia się chce wpolić w młodzież, że to nieprawda, bo ten jest tylko patriota, kto idzie z Leninem i Trockim, kto broni „Sowieców“.

— Cześć Lejbie Trockiemu, bo on jest prawdziwym

Kto to są komisarze bolszewicy w Rosji.

Stiekiłow nazywa się Nachamkes. Zinowjew—Apfelbaum, Trockij—Bronstejn. Kamieniew—Rozenfeld, Suchanow—Gimmer, Gorjew—Goldman. Meszkowski—Goldberg, Łaryn—Łurje, Czerewanin—Libkin. Firsow—Rozenblam Ortodeks—Akselrod, Liber—Goldman, Korelin—Sztejnberg, Martow—Cederbaum, Kamkow—Kac, Szymkina—Jawein, Dan—Górewicz, Anskij—Rappaport, Wodzieki—Primo, Felcer—Pilzner. Solncew—Goldsztejn, Czernow—Lieberman, Zwerdicz—Frensstejn, Kaminskij—Hofman, Banokow—Fundamencik, Riazanow—Goldenbach, Porwus—Goldfab, Baranow—Berko-Joffe, Zagoskij—Krachmalnik, Radek—Sobelson, Leszczyński—Zynger, Suchanow—Chamer.

Konia z rzedem trzeba by dać temu, kto by sie w Rosji doszukał na stanowiskach rządowych i kierowniczych rodowych prawosławnych Moskali. Dawniej ich wielu w Rosji nie było, bo Rosją rządili sami Niemcy, a teraz to już ze świecą trzeba by chodzić, zanim można by się doszukać „istinnoruskich“.

Za dawnych rządów w żyłach niby to ruskich carów i ksiązek ani dziesiątej części nie było rosyjskiej krwi, tylko niemiecka, w wojsku rosyjskim generałów niemieckich było 2 razy więcej niż Moskali, a na urzędach, zwłaszcza wyższych, co drugi, to był Niemiec. Teraz miejsce Niemców zajęli żydzi, tylko że jeszcze gęściej obsiedli stoły, a Rosjan zupełnie na szary koniec zepchnęli.

Taka to jest obecna bolszewicka Rosja!

Ogólno europejskie pieniądze.

Wyjechała do Niemiec delegacja bankierów angielskich w celu zbadania stanu prze-

zenia takowej, z powołaniem się na liczbę aktów 1888 | 20, Br. 11.

— Wykrycie potajemnej gorzelni. a) Policja Łódzka wykryła przypadkowo w lokalu zajmowanym przez Lipmana Fejwla Jakubowicza i Jetkę Milewską, przy ul. Piotrkowskiej № 26 potajemną gorzelnię, będącą w pełnym ruchu. Aresztowani zostali: Stefan Hofman zamieszkały przy ul. Skwarowej № 13; Jetka Milewska i Chana Łaja Machorowska (zamieszkała przy ul. Główniej № 42); Główni winowajcy Towja i Lipman Fejwel Jakubowiczowie skryli się. Aparaty skofiskowauo gorzelnię opieczetowano.

— Nowe Stowarzyszenie. a) Województwo Łódzkie zawiadomilo starostę na powiat Łódzki, iż ministrem serow wewnętrznych zatwierdziło statut nowego stowarzyszenia spożywców we wsi Modlica gm. Gospdarz pow. Łódzkiego.

wym dobrodziejem ludzkości i Polski, pobije niemców i przez to rozszerzy granicę Polski, w której ład zaprowadzi.

I to dzieje się w szkołach polskich podówczas kiedy nasza armja walczy z bolszewikami, a dzieci na rozkaz nauczyciela wznoszą okrzyki:

Niech żyje Lejba Trockij. Rodzice uczniów uczęszczających do tej szkoły winni zaprotestować najsiłniej, przeciwko takiej nauce, ale nie w magistracie, boć kto zapewni, czy p. Piłichowski nie otrzymał posady na zasadzie jakiego „bileciku“, że jest człowiekiem „naszym“ i „postępowym“, a więc posiadającym zupełną kwalifikację na nauczyciela w szkołach powszechnych wojewódzkiego miasta Łodzi!

Rodzice powinni skierować swoje zażalenie do ministerjum, boć miasto którego radni uchwalają szkołę bezwyznaniową, potrzebę pokoju z bolszewikami, niezawodnie wyrażą i Votum zaufania dla tak dzielnego zwolennika i stronnika Trockiego.

Fakt, że dzieje się to w szkole powszechnej łódzkiej i to na wykładzie geometrii!

Chłopcy łatwowierniejsi wnoszą na rozkaz nauczyciela okrzyki na cześć Trockiego!

mystu i handlu, a to w związku z projektem emitowania pod egidą Ligi narodów bono międzynarodowych, mających podnieść kradw europejski.

Wielkopolska papiernia.

Aby zapobiedz katastrofalnemu brakowi papieru, który grozi naszym krajowi z inicjatywy Banku związku spółek Zarobkowych, Banku Handlowego i Banku Przemysłowców w Poznaniu została zorganizowana Towarowa Akc. „Wielkopolska Papiernia“ z kapitałem akcyj. 15 mil. marek.

Prezesem Rady Nadzorczej został obrany dr. Hacia, wiceprezesem dyr. Samalski, członkami rady dyr. Czarniński, dr. Bajoński, p. Krysiewicz, dr. Karcański, dr. Piechowski i inż. E. Taylor, Towarzystwo przystąpiło do budowy wielkiej papierni w Bydgoszczy, która ma nadzieję pusić w ruch przynajmniej częściowo przed zimą b. r.

Otwarcie przystanków Utrata, Milanówek i Zakowice.

Od 26 b. m. przystanek Utrata został otwarty dla nadawania i odbierania bagażu, komunikacji ze stacjami odcinka Warszawa—Skierniewice. Od 1-go maja przystanek osobowy Milanówek będzie otwarty dla wydawania i przyjmowania przesyłek całowagonowych, nie wymagających magazynowania jak na przykład cegła, drzewo, węgiel i t. p. Od 1-go maja na sezon letni otwiera się przystanek Zakowice na szlaku Łódź—Kieluski dla ruchu osobowego bez bagażu.

Na zachodnio-pruskim terenie plebiscytowym.

Pełnomocnicy polscy przy landtach. Po pracy inspektorzy szkół. Udział Polaków w policji plebiscytowej. Kontrolerzy polscy.

OLSZTYN, 5. (PAT) Prezes Komisji międzysojuszniczej zachodnio-pruskiego terenu plebiscytowego Pavia podpisał dekret o reorganizacji „Sicherheitswehru” Na mocy tego dekretu obywatele narodowości polskiej wejdą do tej zreorganizowanej policji plebiscytowej. Na ogólną liczbę 1300 ludzi będzie 600 Polaków, pod dowództwem 15 oficerów polskich. Wszyscy członkowie tej policji muszą być poddanymi niemieckimi i mają udowodnić, że służyli w wojsku niemieckim.

Jest to pierwsze zwycięstwo w kierunku równoprawnienia Polaków na terenach plebiscytowych.

OLSZTYN, 5. (PAT) Od tygodnia funkcjonują na zachodnio-pruskim terenie plebiscyto-

wym kontrolerzy polscy. Kontrolerzy mają prawo wglądu we wszystkie akta, oraz prawo weta odnośnie do poszczególnych zarządzeń landratów. W nadzwyczajnych wypadkach komisji koordynacyjnej przysługuje prawo ostatecznej decyzji.

GDANSK, 5. (PAT) Na jawno z polecenia międzysojuszniczej Komisji plebiscytowej ustanowiono we wszystkich 4-ech okręgach zachodnio-pruskiego obszaru plebiscytowego pełnomocników polskich przy landratach tych okręgów. Obecnie wydała międzysojusznicza Komisja plebiscytowa zarządzenie, na mocy którego inspektorom szkolnym, okręgowym wspomnianym 4-ech okręgów przydzielono do boku polskimi inspektorów szkolnych.

Fabryka papieru w Myszkowie.

Brak ogólny papieru, niesłychany wzrost cen i paskarstwo papierowe, spowodowały, że wysłałmy specjalnego korespondenta do fabryki w Myszkowie, produkującej papier drukowy, aby zbadać na miejscu sprawę papieru. Dzięki uprzejmości zarządzającego p. Straucha i znakomitej informacji inżyniera p. Aleksandra Mańkowskiego, dziesięcioletniego pracownika na polu technicznym zbadaliśmy nie tylko cały stan kwestii papierzanej, ale jeszcze zwiędziliśmy wszystkie oddziały, produkujące papier.

Fabryka papieru w Myszkowie, należąca do firmy Steinhagen, Weher i Ska, składa się z 3-ech osobnych olbrzymich części. Każda część posiada własne budynki i własne parowe i papierniczne maszyny, tak, że można pracować w każdej części samodzielnie stosownie do zapotrzebowania papieru.

Taka jednostka fabryczna składa się z sali maszyn parowych o sile 1200 koni, z oddziału wyrabiającego masę drzewną, która się otrzymuje przez ścieranie drzewa o dużych rozmiarów kamień, z oddziału Chemicznego, przerabiającego i przemywającego tę masę drzewną i wreszcie z oddziału przerabiającego tę masę z przymieszką sprowadzonej celulozy, na papier.

Ta ciecz gęsta rurami płynie już na olbrzymią, kilkunasto metrów długości maszynę i wlewa się na sito trzęsące, z kąd już w postaci masy papierowej automatycznie dostaje się na gorące wały i po filcowej szerokości kilku metrów taśm—suszy się i zwija na wał jako papier drukowy dla maszyn rotacyjnych.

Te olbrzymie filce przedstawiają same dziś kapital, za któryby można nabyć porządny majątek ziemski.

Ze zwoi tych tnie się również papier na arkusze. Taki jest mniej więcej przebieg fabrykacji papieru.

W papierni zastaaliśmy tylko 2-wie maszyny czynne, trzecia stała w błogim spokoju, oczekując na węgiel z Zagłębia.

Z tych dwóch maszyn jedna tylko wyrabiała papier dla gazet i dzienników, inna zaś przygotowywała gruby silny, żółto zabarwiony papier dla szmerglu potrzebnego w przemyśle stolarskim i żelaznym.

Na naradach, które się w tym czasie odbywały w Warszawie w kwestji większej produkcji papieru, stanęło na tem, że panowie ministrowie, z udziałem premiera, postanowili dać dla myszkowskiej papierni węgiel, ale równocześnie zawiązowali, iż fabryka ta ma dostarczyć w dużej ilości papier dla plebiscytów i

natychmiast podjąć dla ministerjum oświaty wyrób papieru na kajety, aby już z nowym rokiem szkolnym można było sprzedawać je młodzieży, o wiele taniej, niż to dziś się praktykuje, kiedy muszą te zeszyty kupować od paskarzy.

Tymczasem trzecia maszyna w Myszkowie prónowała, z powodu braku węgla.

Fabryka żeby być cało w ruchu potrzebuje 10 wagonów węgla dziennie. Tymczasem na skutek narad ministerjalnych otrzymała w ciągu całego tygodnia raz jeden tylko 14 wagonów 5 razy po sześć wagonów, a jednego dnia tylko 2 wagony miału.

Choćby jednak i tą trzecią maszyną uruchomiła fabrykę w ruch, dla gazet polskich papieru nie starczy, Myszków bowiem zaopatruje drukarnie dzienników w b. Królestwie, w Ks. Poznańskim i na Pomorzu, a nawet dosyła do Lwowa i Krakowa. Małopolskę zasadniczo zaopatrują w papier fabryki na Śląsku Cieszyńskim.

Jeżeli Polsce przypadnie w udziale Śląsk Górny, to nigdy otrzymamy tyle papieru, że będziemy mieli nawet nadmiar do zbycia. W tych warunkach, jak obecnie, jeżeli dopływ papieru nie nastąpi z Finlandji, lub innych krajów, prasie polskiej wplaw czy później grozi katastrofa. Pisma mogą przestać wychodzić, lub muszą się ograniczyć do minimum.

Apelujemy więc do ministerjum przemysłu i handlu, aby jak najrychlej dostarczyło węgla dla fabryki myszkowskiej. W ten sposób pracując choć narazie na trzeciej maszynie, można przyjąć chociażby do małego zapasu.

Celulozy, którą wyrabia Włocławek, nie zabraknie, tem więcej, że masy drzewnej fabryce nie brak i że obecny papier drukowy tylko kiedyś słyszał, iż się do niego masę celulozową mieszało, a wyrób celulozy wzmożł się w Włocławku do 150 wagonów miesięcznie. Prosimy więc o jaknajrychlejsze dostarczanie węgla dla fabryki myszkowskiej.

Po za Myszkowem i Białą na Śląsku Cieszyńskim, wyrabiają jeszcze papier drukowy. „Papiernia” w Częstochowie i fabryka Sengera w Pabjanicach. Papiernia częstochowska ma ten przywilej, że stoi nad Wartą, która znaczną część siły wodnej dostarcza do poruszania maszyn. Kierują nią młody syn właściciela i inżynier Alfred Kon.

Wyrób papieru w fabryce Sengera idzie wyłącznie do dyspozycji rządu polskiego.

nego demokratę i Antonosa ze stronnictwa rolników.

DAR RADZIWIŁŁA NA WOJSKO POLSKIE.

MIŃSK, 5 5. (PAT) Książę Albrecht Radziwiłł ordynat nieświecki, złożył do dyspozycji dowódcy armii, generała broni, Szeptyckiego, kwotę 1000 tyś marek na wojsko polskie. Hojny ten dar, za który wódz wyraził szlachetnemu ofiarodawcy serdeczne podziękowanie, przeznaczony został przez wodza do farmianie chorych i rannych żołnierzy w szpitali oraz na stworzenie bibliotek ruchomych dla armji.

Z WARSZAWY.

— **Z-kaz handlu przed koszarami.**

Komendant policji warszawskiej zawiadomił, że wszystkim handlarzom ulicznym, bez względu na to, czy posiadają pozwolenie magistratu czy nie, nie wolno prowadzić handlu przed koszarami wojskowymi. Stawianie przed oknami lub wejściami do tych koszar i wjeżdżanie po tej stronie ulicy, po której one się znajdują, jest wzbronione.

— **Kooperatywy postępowe.**

W Warszawie odbył się w zeszłym tygodniu dwudniowy zjazd przedstawicieli kooperatywy żydowskiej z Litwy i Białorusi. Są to wszystkie kooperatywy t. zw. robotnicze, czyli socjalistyczne i z achem narodowo żydowskie.

— **Zwycięstwo po za frontem.**

Za żargonowym N. Wej³ podaje Głaz. Warsz. tajne dane nazci rzeźni warszawskich. Było tam miejsce między robotnikami żydowskimi a chrześcijanami z powodu zawiązanej sprawy o bydło dla wojska, bo jak tylko wojsko (ale po za frontem) miało być żydów. Z tego powodu nie chcieli oni dać chrześcijanom połowy jałaj³ pensji. Chrześcijanie jakoby przez to napadli na żydów, a ci zastrajkowali i żądali od władz, żeby nie zarzynali bydła. Ci zadowoleni z tego, jak pisze „Wej³”, zaryzykował między narodowo (ścisł), pozornie objął t³ żydów, ale i w tym nie dotrzymali, Zarząd związku żydow. tego postanowił przeto, aby wszyscy pozostali robotnicy rzeźni zastrajkowali, co się zaraz stało i w ten sposób zmusił chrześcijan do zwrócenia się do związku żydowskiego z rokowaniami, które zakończyły się zwycięstwem żydów.

Oni zawsze zwyciężają—po za frontem.

— **W pułku.**

Dn. 11 bm. o godzinie wpół do 11 rano policja doznała generalnej obławy na placu Bankowym w Warszawie i zaareztowała kilkunastu żydów, którzy się arowali wtenczas po „czarni gieldzie” ulicznej, aresztowanych odprawiono do komisariatu. Wszyscy oni są oskarżeni o uprawianie niedozwolonego handlu walutą.

Ostatnie telegramy.

SMIERĆ PIŁOTA.

KRAKÓW, 5 5. (PAT) Ilustrowany Kurjer Codzienny donosi, że na lotnisku w Rakowicach pod Krakowem dnia 3 maja zabił się pilot instruktor Emil Meyer, poznańczyk, podczas wykonywania ewolucji powiewnych na aparacie pozłonym.

BUNT W WIEZIENIU.

BYTOM, 5 5. (PAT) Dnia 3 maja w południe wybuchł w tutejszym więzieniu bunt więźniów, który trwał aż do wieczora. W więzieniu znajduje się około 500 więźniów, w tem 13 kobiet. Bunt ten miał w znacznej mierze podkład polityczny i stoi w związku ze strajkiem sędziów niemieckich, który, jak wiadomo, trwa już od miesiąca.

Bunt objawił się w ten sposób, że więźniowie jakby na komendę zaczęli wybijać drzwi, niszczyć inventarz, wyrwać kraty z okien, krzyczeć i wychodzić na korytarz i podwórze. Wezwana „Sicherheitswehr” zaczęła strzelać do okien, a równocześnie wśród zabranego wokół gmachu więziennego tłumy agitatory niemieccy rozprowadzali pogłoski, że bunt wybuchł pod wpływem uroczystości 3-go maja.

Ponieważ zachowanie się „Sicherheitswehru” nie było pewne i groziło wypuszczeniem więźniów na miasto, władze okupacyjne usunęły „Sicherheitswehr” i obstarwiły więzienie wojskiem francuskim, które bez gwałtu przywróciło porządek.

Dookoła zagadnień polityki światowej.

UZNAWIE LOTWY PRZEZ FRANCJĘ.

RYGA, 5 5. (PAT) Jak donoszą z Paryża, francuski wiceminister spraw zagranicznych Paleologue oświadczył lotewskiemu przedstawicielowi we Paryżu, że rząd francuski nie wierzy

uznaniu Lotwy de facto.

RYGA, 5 5. (PAT) Na przewodniczącego konstytuanty wybrano Tschakstego, na wiceprzewodniczącego Betrewisza socjalnego demokratę i Cambolta z frakcji influndzkiej, na sekretarzy Iwanowca socjal-

s. 1 p.

TEODOR SZMAGIER

przedstawiciel firmy „Jan Fruziński” w Łodzi, były właściciel Borkowa Kościelnego
ziemi Płockiej, zmarł dnia 5 maja 1920 r.

Toruń przy Polsce.

Zimne losy. — Twierdza krzyżacka. — Upo-
sądzeni mieszkańcy. — Rozrost polskości. — Tho-
rnienski Polonus. — 3 maja. — Procesja po 200
latach. — O pogłębieniu kultury narodowej.

Toruń z końcem XV. w. przechrzczony
urzędowo na Thorn, zaznawał jak pisze „Głos
Narodu”, dłużej dwukrotnie dobrodziejstw wy-
sokiej niemieckiej kultury. Pierwszy raz od ro-
ku 1221, w którym Herman Balke przeniósł
swoją siedzibę z Nieszawy na prawy brzeg Wi-
sły i utwierdził tu zakon na długie lata, aż do
radosnej dla Torunia chwili odzyskania Prus i
Pomorza przez Kazimierza Jagiellończyka. Dru-
gi raz ostatecznie po kongresie wiedeńskim, od
którego Thorn należał stale do państwa boja-
źni bóżej.

Z pięknego miasta handlowego uczynili
Prusacy pierwszorzędną twierdzę, bronioną od
południa szeroka wstęga Wisły, a od wschodu
silnymi fortami. Przebywały tu stale trzy pułki
piechoty, pułk kawalerji, pułk artylerji, kilka
sztabowych brygad i dziesiątki oddziałów po-
moćniczych. Czerwone, wzorowo urządzone
koszary wytworzyły rychło osobną wojskową
dzielnicę, zwaną Wilhelmstadt. Dla takich celów
wzniesionych stał orwotem skarb potężnego pań-
stwa, dla skromnych potrzeb mieszkańców mu-
siaty wystarczyć same dochody zubożałego
miasta.

O szosę do Bydgoszczy prosili Toruńczy-
cy troskliwy rząd bezskutecznie przez lat blisko
pięćdziesiąt i trzeba było dopiero, żeby ugrzązł
w błotach minister handlu von Heydt, by w
trzy tygodnie po wypadku nadszedł dekret na
wybudowanie nowej drogi. Znane z bogactwa
miasto straciło wiele z dawnego swego mienia
i z roli pierwszorzędnego wiślanego portu Pol-
ski, o którego dawnej świetności świadczą po
dziś dzień wspaniałe nad Wisłą spichlerze, ze-
szło pod nowymi władcami do rządu małego
prowincjonalnego grodu, wegetującego przy
wielkiej pruskiej twierdzy.

Utrzymać polskości Torunia w takich wa-
runkach było doprawdy dowodem bohaterstwa.
Pilnie strzeżone miasto, ku przerażeniu nie-
mieckich strażników, z rosnącą wciąż szybko-
ścią, raz po raz, sprzeniewierzało się swym
dobroczyńcom. W 1869 r. powstało Towarzy-
stwo ku wspieraniu moralnych interesów lu-
dności polskiej, w 1875 r. zawiązano zastrzeżone
Towarzystwo naukowe, a potem mnożyły się
koła śpiewackie, zrzeszenia dziewcząt, Kasy
pożyczkowe.

Jeszcze w 1853 r. postawili Niemcy na
toruńskim rynku niezgrabny pomnik Kopernika,
z politycznym napisem: Nicolaus Copernicus
Thorniensis, a już w dwadzieścia lat potem
uroczystym obchodem 400 rocznicy urodzin
filozofa stwierdzali mieszkańcy miasta, że To-
ruńczyk — znaczy to samo, co Polak.

Nawet w czasach najsroźszych szylan pru-

skich jaśniała polskość coraz to nowym wymo-
wnym dowodem swej żywotności i temu to
czujnemu dorzucaniu paliwa do ogniska miło-
ści Ojczyzny zawdzięczamy radosną chwilę entu-
zjastycznego powitania wojsk polskich przez
wierny Rzeczypospolitej Toruń. Dziś zmienia
miasto błyskawicznie swój dotychczasowy ze-
wnętrzny wygląd. Trudno odnaleźć nawet ślad
po pomniku cesarza Wilhelma, nie rozpoznasz
już figur i innych dygnitarzy, a wiele polskich
napisów bije w oczy swą świeżością, planuje
się wzniesienie pomnika Matejce, twórcy „Hoł-
du pruskiego”, a już 3-go maja mają podobno
zniknąć wiszące jeszcze szyldy niemieckie i ka-
żda ulica nową, polską otrzyma nazwę.

Do obchodu Konstytucji czynione są go-
rączkowe przygotowania. Wystąpi uroczyste
wojsko, miasto przybierze się odświętnie, w
polskim miejskim teatrze ma być uroczyste
przedstawienie. Odegrają na niemiartyści napi-
saną specjalnie na ten cel nową sceniczną p. t.
„Przed plebiscytem”, piura C. Danielewskiego.

Niezwykle uroczyste ma się też odbyć
procesja Bożego Ciała. Będzie to wielkie święto
miasta. W Toruniu nie wolno było urządzać na
zewnątrz kościoła procesji od pamiętnego 1724
roku, w którym, podczas uroczystości M. Bo-
skiej Sskaplernej doszło na cmentarzu kościoła
św. Jakóba do bójki między wychowankami Je-
zuitów a protestantami, co wywołało w nastę-
pnych dniach ostre starcia.

Taniej niż wszędzie

ważne dla pań

Specjalnie dla spółek rolniczych i kooperatyw.
Są do nabycia w resztkach i ze szrotu
Batydy, Etamina, Muslin, Biały towar, Płócienna, Wełna
Małopola, Surówka, Cągi, Szewioty, Korty, B. ostony
NA DAMSKIE I MĘSKIE
Ubrania, Suknie, Białki, Bieleżna, pościel, i dziecięce ubiory.
1325-4 **M. BRYL** Piotrkowska **56**
w podwórzu parter.

Wybór ówczesnych daseń i kolor.

Wielka maskarada majowa

odbędzie się w salonach Grand Hotelu (Piotrkowska 72)
w razie pogody i w ogrodzie dn. 8 maja. początek o godz.
10 wieczorem, trwać będzie do 4-ej rano z pozwolenia
władz. Wejście Marek 50. Bufet i 3 orkiestry na miejscu.
Strój balowy nieobowiązkowy. Całkowity dochód przezna-
ża się na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej (koło Łódzkie)
Bilety od czwartku nabywać można w cukierniach W. p. p.
Łostomskiego, Komara i Szaniawskiego 94383

Peńczochy angielskie

Otrzymałam
Julja Macher
Piotrkowska 129 1408-6

Krawiec damski 1550-8
z Warszawy

Przyjmuje obstalunki: okryć, palt i kostjumów.
Pracownia sukien i bluzek prowadzona pod zarządem zna-
nej mistrzyni

WANDY KUTSCHON

Wyżej wymienione ubiory są także gotowe w sklepie.
Główna Nr II.

A. Schindler.

ROCZNE WALNE ZEBRANIE

Członków Związku Młynarzy Polskich
odbędzie się w dniu 8 i 9 Maja r. h. w Warszawie w sali
Towarzystwa Higienicznego, (Karowa 31).

PORZĄDEK OBRAD:

1. Sprawozdanie z działalności Zarządu za rok ubiegły.
2. Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
3. Sprawa utworzenia Kooperatywy przy Związku.
4. Sprawa zmian w statucie i regulaminu dla oddziałów.
5. Zmiana wysokości składek.
6. Kwestja stworzenia wspólnej placówki.
7. Sprawa polityki aprowizacyjnej w przyszłym roku
gospodarczym.
8. Wewnętrzne sprawy młynarskie.
9. Wolne wnioski.

Wstęp za okazaniem kwitu z opłaconej składki człon-
kowskiej. Składkę można opłacić przy wejściu na salę.
1388.

W poniedziałek, dnia 10 maja 1920 r. o godz. 5 po
południu w gmachu Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi,
przy ulicy Średniej pod Nr. 19 odbędzie się

Ogólne zebranie WSZYSTKICH WŁAŚCICIELI DOMÓW

m. Łodzi,

na którym rozpatrywane będą sprawy, dotyczące własności
nieruchomej.

Bilety wejścia na powyższe zebranie wydawane będą
w lokalu Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Ło-
dzi przy ulicy Krótkiej pod Nr. 4 codziennie w godzinach
biurowych.

W dniu zebrania bilety wejścia wydawane będą tylko
do godziny 1 w południe.

Na powyższe zebranie zaprasza pp. właścicieli domów
1456-3 Grupa Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi.

KUPUJĘ
stare
instrumenty
muzyczne,

Alfred Lessig Nawrot 22.
1292-1.0

Starszy felczer

M. Klimecki

zamieszkuje w Łodzi,
Piotrkowska 94.

godz. przyj. od 9-1 i od 4-7

Francuski Oficer

żonaty, poszukuje umeblowa-
nego mieszkania z 8 pokoi
z kuchnią.

Oferuje składać w biu-
rze „Promień” Piotrkowska
81 sub „M. R.” 1421-1

Dr. Zygmunt

Lugowski

Choroby kobiece i akuszeria
ul. Konstantynowska 31
przyjmuje od 4-7 pp.

KIINO
CORSO

Zielona 2.

O B E L G A

Dramat w 5 ciał aktach w wykonaniu pierwszorzędných artystów teatrów rosyjskich. Tragedja z życia dām wielkiego świata. — Początek o godz. 3 po poł., ostatniego przed tańciami o godz. 9.15 wiecz. 1445

„KINO-RESURSA”

Kilińskiego 117.

PROGRAM do dnia 11 maja 1920 roku

„TESTAMENT MISSONA”

Dramat w 4 aktach z życia w Anglii słynnej wytwórni „Lucoque” w Londynie.

NAD PROGRAM

Komiczne.

KINO

Dolina Szwajcarska

Wielka sensacja

Dziś i dni następnych

Bedzie demonstrowana w naszym kinie wielka tragedia historyczna w 6 ciał aktach odzwierciedlająca życie i dzieje starożytnego Rzymu za czasów Nerona

QUO WADIS?

Podług nieśmiertelnego dzieła HENRYKA SIENKIEWICZA.

Arcydzieło wszechświatowej Właskiej Fabryki „Cines” w obrazie bierze udział przeszło 40 tysięcy osób. 1452.

Licytacja przymusowa

W czwartek 6 maja b. r. odbędzie się licytacja między godz. 9—12 p. p. przy ul. Cegielnianej Nr. 47. Szafa.

Wydział Sądowy B. 2.

Sekwestracyjny

przy Komendzie Policji Państwowej

Dnia 9 m. o godz. 2 po poł. w lokalu Polskich Związków Zawodowych przy ul. Główna Nr. 31 Odbędzie się ogólne miesięczne zebranie sekcji zdunów, o licencje przybycie tak majstrów jak i czeladzi zdunów prosi Zarząd

Porządek dzienny

- 1) Zagajenie Zebrania,
- 2) Wybór przewodniczącego
- 3) Omówienie cennika
- 4) Wolne wnioski.

1441-1

Licytacja przymusowa

W czwartek, 6 maja b. r. odbędzie się licytacja między godz. 9—12 p. p. przy ul. Cegielnianej Nr. 30, T. m. o. Wydział Sądowy B. 2.

Sekwestracyjny

przy Komendzie Pol. Państw.

1447.

Zamienię mieszkanie pięć pokoi przedpokój, kuchnia wygodny pierwszy piętro front wejścia w śródmieściu, na trzy małe pokoje z wygodnymi wiadomości „Nasz Sklep” Piotrkowska 90 c. s. n. 1444-1

poszukuję zaraz lub od 1 Lipca mieszkania z trzech pokoi kuchni z wygodami, lub zamienię na także pięć pokoi z kuchnią i wygodami w śródmieściu. Oferty dla „B.B.” w Rozwoju c. s. n. 1443-1

Stróż bezdzietny

potrzebny zaraz zgłaszać się Sienkiewicza 57.

1432 3

Kupię zakątek karakulowy i dywan perski

I zapłacę dobrą cenę. Oferty do biura „Promień” Piotrkowska 81, pod „Dywan”. 1425-5.

Kupię pianino

zapłacę dobrą cenę. Oferty: Biuro „Promień” Piotrkowska Nr. 81, pod „Piano”. 1427-3.

Kupię Meble, Pianina,

Dywany Perskie, również zwyczajne. Kasy ogniotrwałe. Zakłady karakulowe i futra. Ceny najwyższe. Hotel „Victorja”, Piotrkowska 67, pokój Nr. 3. 1426-3.

Zęby

stare również połamane kupię i płaci najwyższe ceny skąd dentystyczny Piotrkowska 23 front I piętro, 1379-3

BRYLANTY

bizuterie, platynę, stare srebro złoto i zegarki najlepiej sprzedać można tylko u jublera

EISENBERGA

63 GŁÓWNA 60

1251-10

Zęby

Za stare również złote płacę drożej niż wszędzie tylko na **A drzejja Nr 7** w prawej oficynie **Nadryozny**, proszę się przekonać. 1450-10

B y lanty

złoto, srebro, perły, diamenty, biżuterie kupię płacę najwyższe ceny.

S. WILICH. 1019-8

Konstantynowska 7, prawa of, I p

== SALA KONCERTYWA. ==

Wtorek dnia 11 go oraz Środa dnia 12-go maja o g. 8.45 wiecz.

2 Wielkie Wieczory **2**
2 Artystyczne **2**

z udziałem pierwszorzędných sił.

PROGRAM

Pierwszego wieczoru:

- Część I
1. Chopin Walc odtańczy **Halina Szmolcówna**,
2. Rossini Aria z oper. Cyrulik Sewilski od śpiewa **Berta Crawford**
3. Bajki i satyry. wypowie **Mary Mrozinska**
4. Rubinstein Valse Caprice, odtańczy: **Halina Szmolcówna i Piotr Zalich**
5. Jozef Urstein we własnym repertuarze. Przy fortepianie: **prof Ludwik Urstein**

Część II

6. Alabieff Słowik odtańcowa **BERTA CRAWFORD**
7. Wieniawski Mazurek odtańczy **HALINA SZMOLCOWNA**
8. Uwory Lemańskiego, Nowaczewskiego, Ulanowskiego wyowie **M. MROZINSKA**
9. Pikuś przy telefonie (nowa rozmowa) wygłosi **JOZEF URSTEIN**
10. Sarasate Tańce hiszpańskie, odtańczy **H. SZMOLCOWNA PIOTR ZAILICH**

PROGRAM

Drugiego wieczoru:

- Część I.
1. Delibes Pizzicato odtańczy **HALINA SZMOLCOWNA**,
2. Verdi Aria z op. Requiem odśpiewa **BERTA CRAWFORD**
3. Humor i satyra wygłosi **MARY MROZINSKA**
4. Dworzak A lekin i Kolombina odtańczy **H. SZMOLCOWNA I PIOTR ZAILICH**
5. Piosnki i monolog aktualne wypowie **JOZEF URSTEIN**

Część II

6. Pieśni i romanse odtańcowa **BERTA CRAWFORD**
 7. Gwiazda E. Tancz holenderskie odtańczy **HALINA SZMOLCOWNA**
 8. Prezentacja Koneonickie. Twi-ma, Rodocia i innych wyowie **MARY MROZINSKA**
 9. Pikuś we własnym repertuarze wypowie **JOZEF URSTEIN**
 10. Grossmann Czardasz odtańczy **H. SZMOLCOWNA I PIOTR ZAILICH**
- Confrencier **JOZEF URSTEIN**
Przy fortepianie **prof. L. URSTEIN**

Bilety zawczasu nabywać można w księgarni A. Freda Strauchna, ul. Dzielna Nr. 12.

